

Toimenpiteitä luonnon
monimuotoisuuden hyväksi

Ekosysteemihotelli Raaseporissa

Tieinfran kestävyys & kiertotalous -päivä

Terhi Rauhamäki 15.5.2019

Rudus – a CRH Company

Kuuluu maailmanlaajuisesti toimivaan irlantilaiseen CRH plc -konserniin.

CRH

- toimii 32 maassa
- 90 000 henkilöä
- 3 700 toimipistettä
- liikevaihto 2018: 26,8 miljardia euroa
- listattu Dublinin, Lontoon ja New Yorkin (NYSE) pörsseissä

Rudus noudattaa CRH:n liiketoiminnan eettistä säännöstöä sekä kilpailulainsäädännön, lahjonnan ja petollisen tai epärehellisen toiminnan vastaisia ohjeita.

Rudus Oy

Historia ulottuu Suomessa 120 vuoden taakse.

Kiviainestoimintaa vuodesta 1931 ja valmisbetonitoimintaa 1958.

Toimialat:

- Valmisbetoni
- Betonituotteet
- Kiviaines
- Kierrätys

Henkilöstö noin 900

Toimipisteitä ympäri Suomea

Käytössämme ovat sertifioidut laatu- (ISO 9001), ympäristö- (ISO 14001), energia- (ISO 50001) ja työturvallisuusjärjestelmät (OHSAS 18001)

Ympäristövastuullisuus

Ympäristövastuullisuus on normaalia jokapäiväistä toimintaa.

Kehitämme toimintaamme vastuuntuntoisesti estääksemme ympäristövahingot.

Ruduksen ympäristötavoitteet kannustavat kierrättämään, kehittämään ympäristöä huomioivia tuotteita sekä tekemään yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

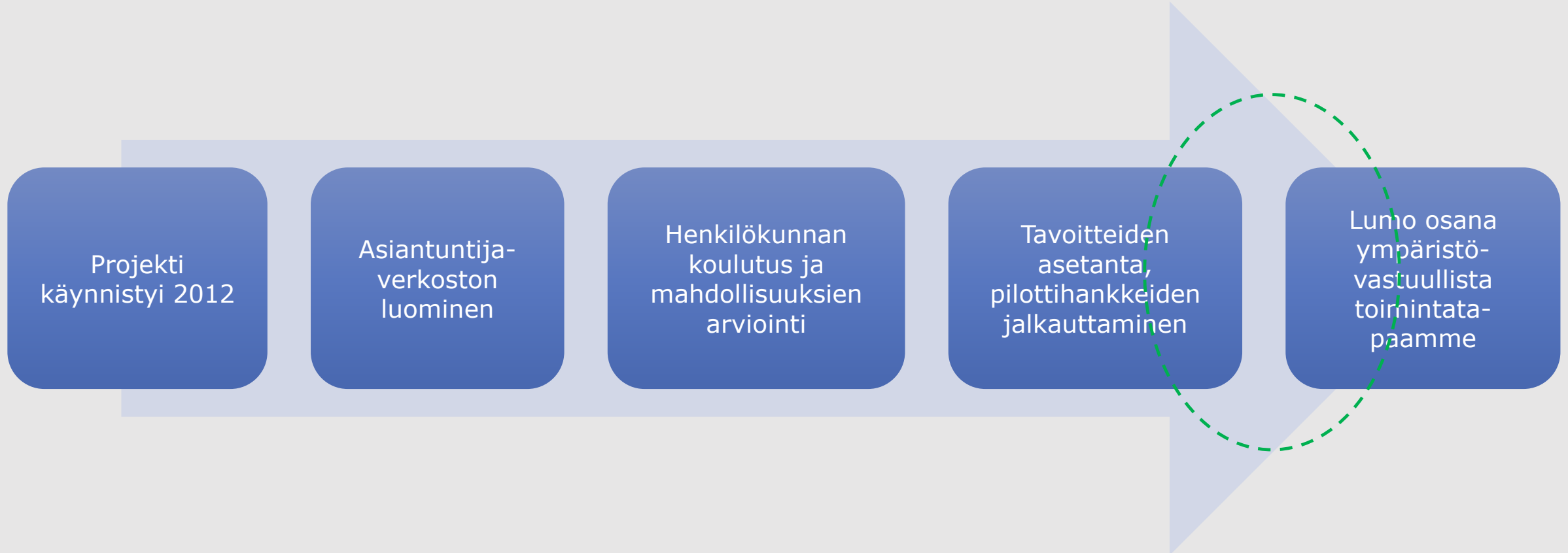

Miksi Lumo?

- Valtioneuvoston periaatepäätös 20.12.2012 Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiasta 2012–2020
 - Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön toimintaohjelma vuosille 2013–2020
 - Satoja kiviainesalueita
 - Tuhansia hehtaareja avoimia alueita
 - Yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa
 - Toiminnan hyväksyttävyyys
 - Kompensaatiot

Projektista toimintatavaksi LUMO

Tavoitteemme

- *Luonto on toimipisteissämme monimuotoisuuden kannalta arvokkaampi toiminnan päättyessä kuin sen alkaessa.* ➤

Aiemmin

Tulevaisuudessa

Rudus LUMO 2012–2018

Ekosysteemihotelli

Raasepori

- Maankäyttö voi aiheuttaa luonnonarvojen köyhtymistä, uhata eliölajien pitkäaikaista selviytymistä ja jopa kokonaisten ekosysteemien toimintaa.
- Tarvitsemme toimintamalleja, joilla vähennetään luonnonsuojelun ja maankäytön ristiriitoja - pilotti yhteistyössä SYKE:n kanssa ekosysteemin väliaikaisesta siirrosta tiehankkeen alta.
- Luontoselvityksessä havaittiin arvokasta lajistoa tien varrella.
- Ruduksen soranottoalue riittävän lähellä.
- Ensimmäiset siirrot tehty lupien hakemisen jälkeen marraskuussa 2014.
- Siirretty koko kasvien juuristo ympärysmaineen (siemenpankki ja hyönteisten lepovaiheet).
- Tavoitteena on ollut siirtää kasvit ja niistä riippuvaiset hyönteiset.
- Hankkeen mahdollisti eri osapuolten välinen yhteistyö.

Miten on mennyt?

- Onnistumisia
 - Hietaneilikka, kangasajuruoho ja kissankäpälä juurtuneet ja levinneet hyvin
 - Irtomaan mukana tullut siemenpankki on alkanut kasvamaan
 - Lyhyessä ajassa kehittynyt monipuolinen pistiäislajisto
 - Ajuruohosulkanen esiintyi kolmantena kesänä
- Epäonnistumisia ja haasteita
 - Ensimmäisen rinteiden jyrkkyys → sortumat → kasvit valuneet rinteessä, juuret kärsineet
 - Mopoilijat ovat ajaneet kasvien yli niitä vahingoittaen
 - Umpeenkasvua estetty poistamalla horsmaa, mäntyä yms. (myös lupiinia, joka on pidettävä kurissa alueella)
- Mikäli VT25 parantamishanke käynnistyisi nyt, on lajistoa voitu jo siirtää turvaan

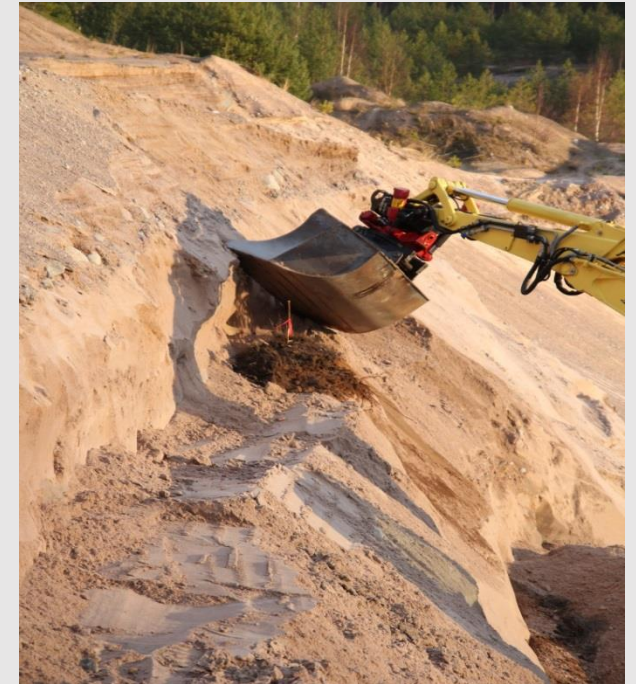
Kokemuksia hankkeesta: Ekosysteemihotellin onnistumisen todennäköisyyttä lisäävät tekijät

- Lajiston todennäköisyys selviytyä siirroista on hyvä.
- Lajiston elinympäristövaatimukset tunnetaan hyvin.
- Tarjolla oleva väliaikainen ekosysteemihotellin alue soveltuu siirrettävälle lajistolle, ja siihen ei kohdistu ristiriitaisia käyttöpaineita.
- Siirrot suunnitellaan huolellisesti ja toteutetaan lajiston tarpeet ja ominaisuudet mahdollisimman hyvin huomioiden.
- Lajiston selviytymistä tarkkaillaan ja tarvittaessa esim. kastelulla voidaan parantaa alkuvaiheen selviytymisen pullonkaulavaihetta.
- Elinympäristöjä hoidetaan tarvittaessa, esimerkiksi umpeenkasvun estäminen alueella, johon siirrot on tehty.

Lähde: Pekkonen, Rytteri, Pöyry & Ahlroth: Ekosysteemihotelli – lajiston turvapaikka maankäytön muutoksissa. Suomen ympäristökeskuksen raportteja, julkaistaan 2019.

Kokemuksia hankkeesta: Onnistuneen ekosysteemihotellin perustamisen vaiheet

1. Siirtotarpeen arvioiminen
2. Yhteistyöverkoston kokoaminen
3. Sopivan hotellialueen etsiminen
4. Lupien kartoittaminen ja tarvittavien lupien haku
5. Käytännön toimenpiteiden ja ohjeiden suunnittelu
6. Siirtojen toteuttaminen
7. Seuranta
8. Lajiston palautus ja jälkihoito

Lähde: Pekkonen, Rytteri, Pöyry & Ahlroth: Ekosysteemihotelli – lajiston turvapaikka maankäytön muutoksissa. Suomen ympäristökeskuksen raportteja, julkaistaan 2019.

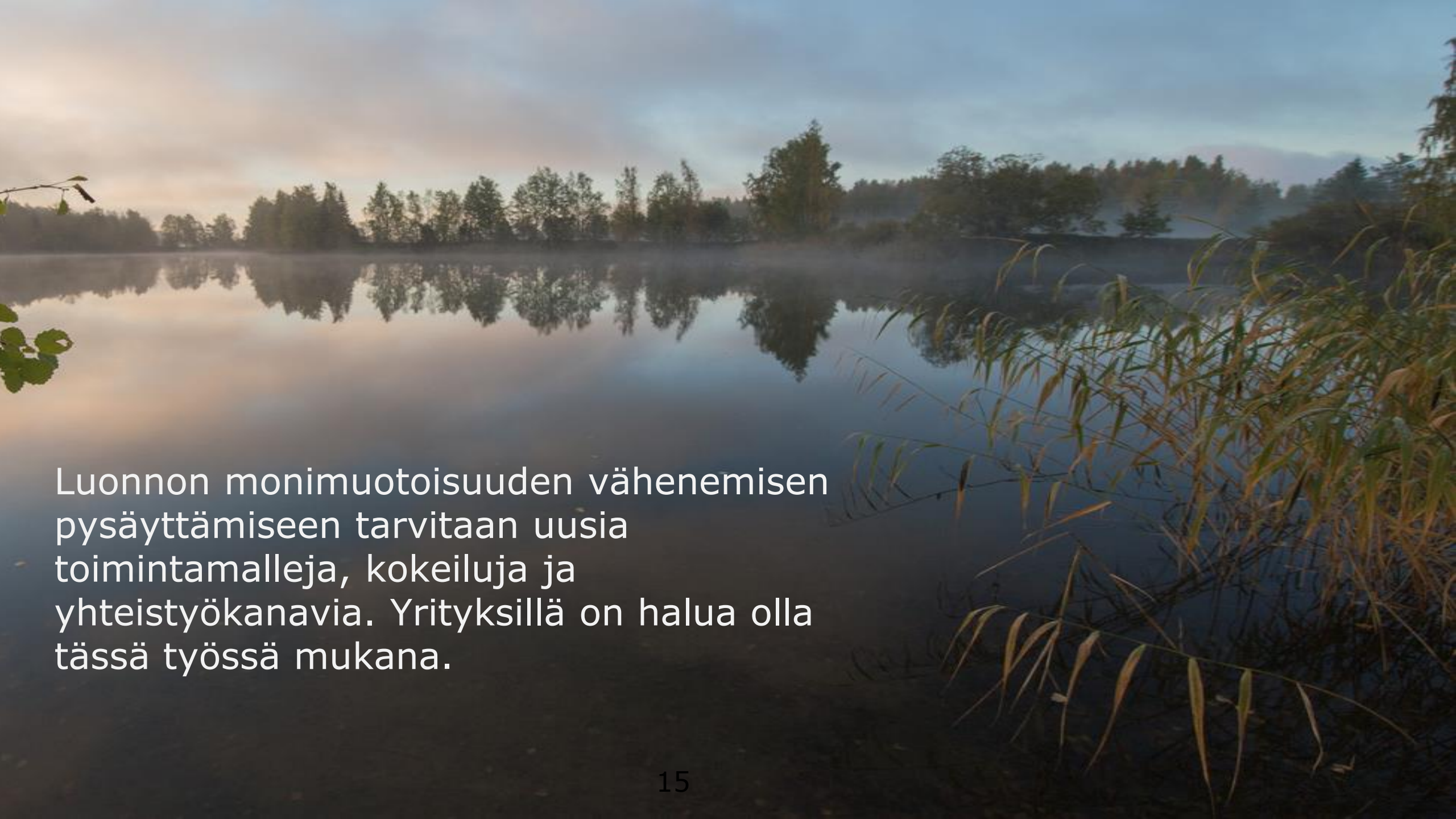
Ekosysteemihotellin tulevaisuus

- SYKE:n osalta hanke päättyy vuonna 2019
 - Loppuraportti kokemuksista tekeillä
- Ainakin osa siirretyistä kasveista jää rinteeseen
- Vielä ei tiedetä, siirretäänkö kasveja tiehankkeen toteutuessa takaisin paikalle, josta niitä siirrettiin hotelliin
- Takaisinsiirtoihin liittyy epävarmuuksia
- Kohteessa, josta kasvit siirrettiin, kasvaa edelleen samoja kasveja kuin hotellissa
- Aluetta tulisi suojata umpeenkasvulta sekä lupiinilta

Miten eteenpäin?

- Ekosysteemihotellikonsepti voi olla hyvin käyttökelpoinen menetelmä lieventää luonnolle aiheutuvaa haittaa erilaisissa infrastruktuurihankkeissa.
- Kokeiluja tarvitaan kokemusten keräämiseksi sekä ohjeistuksen ja lainsäädännön kehittämiseksi.
- Uudet kohteet ja yhteistyökumppanit avainasemassa.
- Ekologisilta ominaisuuksiltaan ja maantieteelliseltä sijainniltaan sopivien hotellialueiden saatavuus.
- Isojen infrastruktuurihankkeiden kesto.
- Mahdollisista ekosysteemihotellipaikoista koko maan kattava verkosto, jota päivitetään jatkuvasti.
- Ekosysteemihotellin perustaminen voi olla luvituksen ja sopimusten näkökulmasta raskas prosessi.
- Maanomistajien kanssa sovittavat mahdolliset käyttökorvaukset ja sopimukset vaativat täsmentämistä.
- Samoin vastuukysymykset ekosysteemihotellin vaatimista hoitotoimista.
- Jotta menetelmä vakiintuisi pysyvästi ja laajamittaisesti osaksi maankäytön suunnittelua, tulisi se saada osaksi maankäytön suunnittelun koulutusta ja mukaan suunnittelun varhaisiin vaiheisiin.

Luonnon monimuotoisuuden vähenemisen
pysäyttämiseen tarvitaan uusia
toimintamalleja, kokeiluja ja
yhteistyökanavia. Yrityksillä on halua olla
tässä työssä mukana.

Terhi Rauhamäki

Ympäristöpäällikkö
p. 050 312 4624
terhi.rauhamaki@rudus.fi

www.rudus.fi

<https://www.facebook.com/RudusLumo>